46ste jaar. — Nr 18. Zaterdag 11 Februari 1899.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n' 37-39, te Tongeren.**

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die tot heden hun abonnement aan den *Postrijder* niet betaald hebben, zijn verzocht ons het bedrag ervan te doen toekomen, zoo niet zal hun door den briefdrager eene kwittancie aangeboden worden met verhooging van **10** centiemen voor kosten van inbeuring.

De personen die den *Postrijder* niet regelmatig zouden ontvangen, worden verzocht er ons onmiddellijk kennis van te geven.

Voor den Paus.

Inschrijving, geopend door den Bond der Katholieke Dagbladschrijvers van Belgie :

Opbrengst der 25 EERSTE LIJSTEN : Fr. 117,485.86

Mejufvrouw Meyers, rentenierster te Tongeren 10 fr.

De giften kunnen gezonden worden aan het bureel van dit blad of aan M. Mallié, Bergstraat, 52, Brussel.

Buitengewone Premie
aan onze geabonneerden.

PORTRET IN OLIEVERF.

Alle *geabonneerden* aan den *POSTRIJDER*, oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met **M.Th. LAFORCE**, kunstschilder van talent, zal ieder onzer geabonneerden **kosteloos** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader.

Ofwel op eene prachtpremie van eene waarde van 25 *fr.* **voor fr. 6,50.** Deze premie bestaat in een PORTRET IN OLIEVERF, met eene aanzienlijke vergrooting der modellen visietkaart, in eenen prachtigen gulden en fluweelachtigen kader, stijl acanthe, groote 32 × 28 en geeft recht : 1° op de volstrekste gelijkenis, 2° op de ongeschonden teruggaaf der modelphotographiën.

Om eene dezer premiën te bekomen, is het voldoende aan den schilder eene goede photographie te sturen, vergezeld van een premie-bon.

Dit bon, dat al de noodige inlichtingen inhoudt, zal door ons geleverd worden aan elken geaboneerden die er de aanvraag zal van doen aan den uitgever van den *POSTRIJDER* (onder voorwaarde er eenen postzegel van 10 centiemen bij te voegen om de verzendingskosten te dekken).

Proeven dezer bijzondere premiën zijn tentoongesteld in de bureelen van den *POSTRIJDER der provincie Limburg*, Groote Markt, 37 & 39, te TONGEREN.

TONGEREN, DEN 11 FEBRUARI 1899.

Van alles wat.

De beraadslagingen over de kwestie der kieshervorming, waarvan M. Vandenpeereboom de oplossing heeft beloofd, worden steeds talrijker.

Er gaat geen dag voorbij zonder dat de achtbare minister er met zijne collegas en eenige leden der parlementaire meerderheid over onderhandelt.

Men gelooft nogtans niet dat hij zal kunnen ontsnappen aan de noodzakelijkheid, die elken dag dringender wordt, de beide rechterzijden bijeen te roepen.

Niet dat hij zelf er geen zin in heeft, maar de geesten zijn zoo zeer opgewonden, dat men aarzelt de twee of drie stroomingen van zienswijze, die in de Kamer de rechterzijde verdeelen, tegenover elkander te stellen.

Men zal er nogtans moeten toe besluiten. Indien men eene algemeene vergadering belegt, zal het de voorzitter van den Senaat zijn die zal verzocht worden het debat te besturen.

M. Beernaert zou de eerste zijn om het voorzitterschap te weigeren, indien hij, zooals men veronderstelt, voornemens is een werkzaam en belangrijk aandeel te nemen in de beraadslaging.

* *

Al de verhalen over de ontwerpen van het gouvernement, die nu in het eene, dan in het andere blad voorkomen, moogt gij als uit de lucht gegrepen beschouwen.

Wat men verzekeren kan is, dat het ministerie nog altijd, en zelfs meer dan ooit, voornemens is eensgezind te werken met de rechterzijde.

Herinner u de woorden, door M. Vandenpeereboom uitgesproken, in antwoord aan een militaristisch afgeveerdigde, die hem verweet de hulp der linkerzijde niet te aanveerden, om den persoonlijken diens plicht in te voeren.

De minister deed deze gedenkweerdige verklaring : « Ik ben niet aan het bewind om mee te gaan met mijne tegenstrevers, ik ga mee met mijne vrienden. »

Welnu, in zake der hervorming onzer kiesinrichting zal dit nog de regel zijn van den achtbaren minister. Hij is overigens innig overtuigd dat hij van de linkerzijde niets te verwachten heeft : *zij zal eenparig verwerpen alles wat het gouvernement voorstelt, wat het ook zij.*

Intusschen zal zij haar best doen, zooals zij overigens nu reeds doet, om de katholieken zoo veel mogelijk te verdeelen.

* *

Nogtans dient het geval voorzien, dat geen enkel stelsel, geen enkele mengeling van stelsels, de nagenoeg tachtig strikt noodige stemmen voor het aannemen eener wet vereenige.

Wat zou er dan gebeuren ? Het *statu quo* zou zich van zelfs opdringen. De katholieken zouden het wel aannemen ; de socialisten zouden er gemakkelijk genoeg eene reden van maken. Alleen de radicalen en doctrinairen zouden protesteeren en woeling te weeg brengen, een bewijs dat het voor hen is dat wij eene kieshervorming moeten doen.

Men zegt dat het ordwoord der doctrinairen het volgende is : Eene hervorming eischen, maar ze met gevouwen armen afwachten.

Die goede apostels : zij zouden zoo gelukkig zijn een ministerie, aangevoerd door M. Vandenpeereboom, een straatje zonder eind te zien inslaan.

Ik meen hun te kunnen voorzeggen dat die machiavelische vreugde hen niet zal te beurt vallen.

Vaderlandsliefde

Op onze dagen en bijzonder op dit oogenblik dat overal, het gansche land door, de militieloting plaats heeft, hoort men de liberale en roode drukpers van op alle daken roepen en kraaien, dat de katholieken geene vaderlanders zijn ; maar dat zij alleen, die schoone deugd bezitten, en er monopool van hebben. Weet ge waarom ? Heel eenvoudig is het antwoord, omdat wij onze seminaristen niet willen laten soldaat worden, of liever : dat wij onze toekomstige priesters in de kazerne niet willen laten bederven.

De geschiedenis geeft meer dan een voorbeeld van de ware vaderlandsliefde welke den kristen bezielt. Onnoodig daarom de heldenfeiten te vermelden van de legioenen, de keurbenden van katholieke strijders, die, niettegenstaande miskenningen, haat, verbod, ontzag en vertrouwen afdrongen van hunne heidensche meesters ; ook is het onnoodig de treffende voorbeelden aan te halen, waarvan de middeneeuwen zoo dikwijls getuigden ; neen, wij behoeven slechts onze lezers te wijzen op de feiten waarvan zij ooggetuigen waren, op de daden die hebben doen zien dat de katholiek vaderlandslievend is bij uitmuntendheid.

Hij erkent en bemint het hoofd omdat hij het gezag lief heeft, dat volgens zijne verhevene leer den oorsprong vindt in hooger orde. Die het gezag bemint, bemint den meester ; die den meester bemint, bemint zijnen grond.

Niet alleen de godsdienst, maar ook een aangeboren gevoel, eene ingezogene drift dwingt hem tot vaderlandsliefde.

Hoevele zoete herinneringen zijn niet verbonden aan zijnen geboortegrond ?

Eene godvruchtige moeder, een liefhebbende vader omringden, bewaakten, steunden hem. De gedachten aan zijne kinderjaren, in schuldeloos genot doorgebracht ; aan zijne vrienden, zijne moedertaal, zijn huis brengen hem in verrukking.

Neen, wij hebben liefde voor onzen grond.

Wij minnen en ouders, en ware vrienden, en moedertaal, en huis.

DE RAZERNIJ.

De schrikkelijke dood van eenen werkman te Ukkel, na verzorging in het Posteurgesticht te Rijsel, herinnert ons hetgene Mgr de Ségur schreef nopens St-Hubert :

« In tegenstelling met hetgene te Lourdes gebeurt, en in andere vermaarde bedevaartplaatsen, zijn de bedvaarders van St-Hubert *zeker* verhoord te worden, indien zij getrouw de voorwaarden volbrengen, welke de Kerk, uitlegster van den goddelijken wil, van over onheuglijke tijden heeft gesteld. »

Zooals men weet, bestaan deze voorwaarden, volgens de ergheid der beet, onder andere in eene INSNIJDING en in eene NOVENE.

Wat de genezing betreft, ingeval de gebetene reeds aanvallen van razernij heeft gehad, ziehier wat Mgr de Ségur schrijft :

« Wat de genezing betreft, eens dat de razernij uitgeborsten is, we zouden niet durven bevestigen dat zij zoo zeker is als de voorkoming der ziekte.

Het gebeurt zelden dat, tusschen een eerste aanval en den dood, de tijd lang genoeg weze om den zieke naar St-Hubert over te brengen.

Eenige wonderbare genezingen laten nochtans toe te denken dat de aanraking van eene relikwie van den heilige, gedaan tusschen twee aanvallen, met de belofte de insnijding te St-Hubert te gaan ontvangen, van God de opschorsing der ziekte bekomen, alsook de kracht om de vereischte bedevaart te doen.

Ziehier een treffend voorbeeld, door den eerw. heer deken van St-Hubert verhaald :

In 1877 ontving hij een telegram uit Engeland hem een stukje van de H. Stool vragende en de gratie der opschorsing voor eenen Engelschen priester, welke zoodanig door de razernij was aangetast, dat hij op zijn bed moest gebonden worden.

De E. H. Deken zond het gevraagde stukje ; de aanraking ervan deed de aanvallen ophouden en gaf den zieke de gezondheid terug.

Eenige dagen nadien, zag de E. H. Deken hem te St Hubert aankomen vol leven, gezondheid en erkentelijkheid en vernam zijne wonderbare genezing uit zijnen eigen mond.

De geestelijke ontving de insnijding en deed de novene en vertrok van St-Hubert na negen dagen in vervoer van godsvrucht en hemelsche vreugde te hebben doorgebracht.

Een boschbewoner.

In de nabijheid van Villach, in Oostenrijk, zag een gendarm, die door het bosch kwam, uit een dichtbegroeid ravijn rook opstijgen, en de meening dat hij met het begin van een boschbrand te doen had, zette hem aan de oorzaak op te sporen. De uitslag van zijn onderzoek vervulde hem met ontzetting.

Aan het einde van het ravijn bevond zich een soort kamp, uit steenen, hout en aarde gemaakt, het toevluchtsoord van een onbekende, en de rookwolk ontstond door een vuur, dat de bewoner van het kamp had aangestoken. Toen de gendarm deze ontdekking gedaan had, was de plaats verlaten ; niemand bevond zich daar ; er was ook geen enkele aanwijzing waar de bewoner dezer boschhut was gebleven. In eenen hoek echter lag een geweer, alsook geweer- en revolverammunitie.

De gendarm deed er zijne oversten melding van. Eene afdeeling ging nu op weg om het bosch te doorzoeken, maar zonder gevolg. De hut was weer ledig, maar aan verschillende dingen zag men, dat de bewoner die korten tijd verlaten had.

De plaats werd omsingeld en 's avonds gelukte men er in den boschbewoner in handen te krijgen. Na een krachtdadigen tegenstand, kon men zich van hem meester maken, waarop men hem naar Villach bracht.

De man was totaal verwilderd ; een lange, verwaarloosde baard omgaf het waarschijnlijk in lang niet gewasschen gericht ; ook zijn hoofdhaar toonde verwaarloozing aan en de kleêren hingen hem in flarden om het lijf. Hij zegde Joseph Pernegger te heeten. Hoe lang hij in het bosch woonde, kon hij zich niet herinneren. Hij leefde uitsluitend van vruchten en van dieren, die hij schoot of met een lasso ving. Waar hij vroeger gewoond had, wil hij onder geen voorwaarde zeggen, en daarom neemt men aan, dat Pernegger een misdadiger is, die zich op deze romantische wijze aan het gerecht onttrokken heeft.

Lastige vliegen.

Dr Paul Goldmann bereist voor zijn blad, de *Frankfurter Zeitung*, Oost-Azië, en is natuurlijk het nieuwe gebied, dat Duitschland van China gepacht heeft, niet voorbijgevaren.

Over Kiao-tsjao vertelt hij veel bijzonders, maar toch is er iets, wat hem niet bevalt ; hij heeft er een onuitsprekelijken last gehad van vliegen. In Tsintau, de hoofdplaats van de Duitsche nederzetting, zijn in Augustus minstens een millioen vliegen. Dit cijfer is waarschijnlijk te laag genomen ; eene officieele statistiek bestaat er nog niet. Men zou kunnen zeggen, dat de vliegen het hoofdproduct dezer kolonie vormen en het is alleen maar jammer, dat men ze niet voor den uitvoer kan gebruiken. De Europeesche vlieg heeft in den omgang met de menschen allengs een zekere bescheidenheid aangenomen ; doch de Chineesche vlieg kent geen schaamte. Den ganschen dag is men te Tsintau door vliegen omringd. 's Avonds komen de muskieten haar aflossen en de vliegen begeven zich ter ruste, tevreden over den volbrachten dagelijkschen arbeid. Zoodra de muskieten 's morgens, volgezogen met bloed, den slaap voelen naderen, laten zij den dienst weer over aan de vliegen. Vliegen en muskieten hebben onderling den dienst zoo geregeld, dat de eersten de menschen bij dag, de laatsten bij nacht tot vertwijfeling brengen.

Wanneer men werkt, komen honderden vliegen het venster in, kruipen over het papier, alsof zij willen zien wat men geschreven heeft, gaan op uwe pen zitten, zelfs wanneer die over het papier vliegt en zijn van oordeel, dat zoo'n pen een aangenaam middel van vervoer is. Zij brommen u om het hoofd en zetten zich dan weer op uw neus en bewonderen van daar het prachtige landschap.

Er zijn ondernemende vliegen, die niet bang zijn voor donkere wegen, en in uwe mouwen eene wandeling gaan doen, en er zijn ondoorgrondelijke vliegen, die iemand langen tijd aan het rechteroor brommen, maar dan toch het linkeroor binnen kruipen. Onder het eten zitten zij natuurlijk op alle gerechten ; ook bezitten zij er eene kunstvaardigheid in, om zich op uwen lepel te slingeren, onmiddellijk voor men dien in den mond steekt. Zoo wordt men gedwongen, haar ook inwendig toe te laten en haar smaak laat veel te wenschen over.

Wanneer men haar verdrijft, komen zij onmiddellijk terug. In zwarte massa's vallen zij de vliegenflesschen ; maar de vliegen van Tsintau bezitten de eigenaardigheid, dat zij niet verminderen als men haar doodt, doch vermeerderen. Om zich tegen deze vliegenplaag te beschermen, heeft de gouverneur zijne schrijftafel omgeven met eene tent van muskietnetten, of met een muskietenhuis, zooals men hier *zegt*. Wanneer men bij hem komt, zit hij er onder het witte gaas als onder een zonderlingen nevelsluier en schijnt hij minder een gouverneur dan wel de geest van een gouverneur te zijn.

Gemeenteraad van Tongeren

Zitting van zaterdag 4 Februari 1899.

Tegenwoordig : MM. MEYERS, burgemeester, DELVOIE en INDEKEU, schepenen, DECKERS, DELVIGNE, GHINEAU, MODAVE, NEVEN, VANDEN BOSCH, VANVINCKENROY en VONCKEN, leden.

Het proces-verbaal der vorige zitting wordt gelezen en goedgekeurd.

Mededeelingen.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing : 1° van eenen brief van M. den Minister van IJzerenwegen, posterijen en telegrafen, meldenden dat er bevelen zullen gegeven worden ten einde over te gaan tot het plaatsen van eene horloge in den buitengevel der statie ; 2° van eenen brief van M. H. Gielen, Lid der Kamer, volgens denwelken de achtbare Volksvertegenwoordiger van Tongeren aan de stedelijke regeering laat weten dat hij voor eene som van 500 franken zal tusschenkomen in de kosten van aankoop van eenen « *stérilisateur* », dat is te zeggen van een toestel geschikt om vleesch, voortkomende van verdachte dieren, opnieuw dienstig tot het verbruik te maken.

M. NEVEN meent dat men goed zou doen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen te verzoeken de voorbereidende studies te beginnen, betrekkelijk het aanleggen eener lijn van Tongeren naar Heers.

De raad gaat tot de dagorde over :

Buurtweg N° 4 (weg van Coninxheim) verbreeding, plannen, plaveiing, aanbesteding. Procesverbaal. — Goedkeuring.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing van het proces-verbaal der aanbesteding.

De laagste soumissie is die van M. Louwette, aannemer te Chênée. Hij wordt als voorloopige adjudicataris aangenomen.

M. DELVOIE zegt dat het werk waarvan spraak, dit jaar zal uitgevoerd worden. De subsidies van den Staat beloopen de 7/10 der totale uitgaaf. Deze 7/10 subsidie zullen aan den aannemer betaald worden, volgens voltooiing der werken. Wat de overblijvende 3/10 betreft, die door de stad moeten betaald worden, die zullen, volgens akkoord met den aannemer, gedurende verscheidene jaren, ieder jaar voor 1/4 betaald worden. Van deze som zal in 1899 eene helft, in 1900 een vierde en in 1901 het laatste vierde betaald worden. Aangenomen. M. Voncken onthoudt zich.

M. VONCKEN. — Toen er kwestie geweest is den weg van Coninxheim te plaveiën, had men moeten voorstellen een pad voor wielrijders, langs de baan te maken.

M. de BURGEMEESTER. — Het voorstel van eene baan voor wielrijders te maken langs den weg van Coninxheim, is niet gedaan geweest toen men tot de aanbesteding der werken overgegaan is. Wij kunnen niet meer op eene gedane aanbesteding terug komen.

M. DELVOIE. — Wij zullen de kwestie onderzoeken betrekkelijk het aanleggen van eene baan voor wielrijders, neffens den weg van Coninxheim.

M. de BURGEMEESTER. — Wij kunnen dergelijke baan doen vervaardigen, als de plaveiing zal voltrokken zijn.

M. NEVEN. — Wij zouden aan den aannemer, M. Louwette, kunnen vragen, hoeveel het aanleggen zou kosten langs den weg van een pad in asschen, van eene breedte van 50 centimeters.

M. de BURGEMEESTER. — Wij zullen inlichtingen over deze kwestie nemen, als er een begin aan de werken zal gesteld worden.

Akte van verkoop van een stuk grond aan M. den Ridder de Donnea. Goedkeuring. — Goedgekeurd.

Oude bewaarschool, veranderingen, aanbesteding. Goedkeuring.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing van het procesverbaal van aanbesteding dat goedgekeurd wordt. M. Voncken onthoudt zich.

M. Jean Vrancken, de laagste aanbesteder, wordt aannemer verklaard.

Boulevard tusschen den weg van Tongeren naar Bilsen en de Noordlaan, beplanting, peloesen en weg. Openbare aanbesteding.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing van het bestek door het schepencollege opgemaakt. Bij deze gelegenheid doet M. de Burgemeester opmerken, dat er 261 fr. betaald geweest zijn, uit hoofde van het maken der kuilen in dewelke onlangs de nieuwe linnen op den Kastanjewal geplant zijn. Er werden op die wandeling 40 linnen geplant. Dit werk heeft fr. 533,60 gekost. Men had besloten 40 linnen te planten, en ziedaar aan welke uitgaaf men gekomen is, voegt M. de Burgemeester er bij.

M. NEVEN. — Dat maakt fr. 13,40 per lin.

M. VONCKEN. — En twee dezer linnen zijn reeds beschadigd.

M. de BURGEMEESTER zegt dat het bestek der werken van beplanting en van zaaiing der peloesen, uit te voeren op den boulevard achter de Maestrichterstraat, fr. 330,50 beloopt. Dit bestek wordt goedgekeurd.

Deze werken zullen niet in openbare aanbesteding gesteld worden.

Burgerlijke godshuizen. Overschot van grond te Mall. Aankoop. — Gunstig advies.

Openbare gasverlichting.

De raad deelt de gedachte onlangs in commissie vooruitgezet, en volgens dewelke, het voordeeliger ware dat de stad zelve de gasverlichting zou bestieren, eerder dan dit aan eene vreemde maatschappij over te laten, in geval dit stelsel van verlichting te Tongeren aangenomen werd.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

VOLKSBOND ST-MATERNUS. — Morgen Zondag, 12 Februari, om 8 uren 's avonds, zal in de zaal van den Volksbond St-Maternus een *Concert* met eene *Buitengewone schoone Tombola* plaats hebben.

Al de eere- en werkende leden van de Maatschappij van Onderlingen Bijstand « Het Burgerwelzijn » en van den Volksbond St-Maternus zijn er op uitgenoodigd.

Op de markt van TONGEREN van donderdag waren te koop gesteld : 361 paarden, 484 koeien en kalveren, 19 schapen, 258 vette varkens, 1155 biggen, 232 loopers.

Maaseyck. — GELUK BIJ EEN ONGELUK. — Verleden maandag wilde de heer A. H. uit het naburige Aldeneyck, met zijn rijtuig en paard naar zijne pachthoeve wederkeeren, toen hij op den dijk, niet ver van de Maasbrug, het paard door eene onvoorziene beweging achteruitrette, met het droevig gevolg, dat gansch het gerij van den dijk in de Maas terecht kwam. De heer A.H. werd door zijnen zoon, die hem vergezelde, gered, terwijl paard met rijtuig in den stroom verdween. Tot nu toe heeft men slechts de kussens uit de dogcar terug gevonden.

— GOUDEN BRUILOFT. — Dinsdag, herdachten de echtelingen Schoofs-Latour, den vijftigsten verjaardag van hun huwelijk. De Hepperstraat, waar de goede oudjes woonen, haalt eer van de versieringen en feestelijkheden door haar op touw gezet. Smaakvol, zonder overdrijving nochtans, was de wijk bekransd met wintergroen en welgepaste opschriften, die door de samengestroomde bevolking, gretig gelezen werden.

De plechtigheden in de kerk en vervolgens op het stadhuis, droegen den stempel der hartelijkheid, eerbied en achting, welke de jubilarissen zich gedurende gansch hunnen levensloop hadden weten te bemachtigen. De verlichting, de zangopvoering, de geschenken, welke bij de vleet toekwamen, waren zoovele bewijzen, van de hoogachting en ondubbelzinnige gevoelens van deelneming, door de wijk Hepperstraat, en verder gansch Maaseyck, betoond.

Openbare gezondheid. — TOELAGEN. — Bij koninklijk besluit van 15 Januari 1899, worden de hiernavermelde toelagen vergund aan de volgende gemeenten van Limburg, tot uitvoering van openbare gezondmakingswerken : Groot-Gelmen 309 frank. — Herck-Sint-Lambert 1.178. — Sint-Truiden 9.052. — Caulille 337. — Watering van Grootbroek, te Brée 1.262. Maaseyck 5.000. — Overpelt 410. — Houpperlingen 538. — Sichen-Sussen-Bolré 79. — Stockheim 1.000. — Vliermael 350. — Vliermael 75. — Vlijtingen 288. — Woonck 676.

DE HUT
VAN
ONKEL TOM

61ste VERVOLG.

Beide negers antwoordden met een afschuwelijken grijns.

— Ja, ja, zegde Quimbo, meester Legree kan wel drillen. Daarin zou de duivel zelf hem niet kunnen verbeteren.

— Wel, jongens, de beste manier is hem het geeselen te laten verrichten, tot die grillen uit zijnen kop zijn. Dat zal hem drillen.

— Meester zal veel moeite hebben om ze uit zijnen kop te krijgen.

— Zij zullen er toch uit moeten, zegde Legree, en kauwde op zijne pruim.

— En daar is dan die Lucy, die leelijkste, onwilligste meid van de plaats, zegde Sambo.

— Pas op, Sam, ik zal haast gaan denken wat de reden is, dat gij zulk eenen pik op Lucy hebt.

— Wel, meester weet zelf dat ze zich tegen meester heeft verzet en mij niet hebben wilde, toen hij haar dat zegde.

— Ik zou haar wel zoolang gegeeseld hebben tot zij wilde, zegde Legree spuwende ; maar het werk dringt zoo, dat ik haar nu niet gaarne van de hand wilde brengen ; zij is teer, maar die teere meiden laten zich halfdood slaan om maar haren zin te hebben.

— Wel, Lucy was zoo lui en onwillig als zij maar kon ; zij wilde niets doen, en Tom, die nam het voor haar op.

— Zoo, deed hij ? Wel, dan zal Tom het plezier hebben van haar te geeselen. Dat zal eene goede oefening voor hem zijn, en hij zal de meid ook zoo hard niet slaan als gij, duivels.

— Ho, ho, ho ! ha, ha, ha ! lachten de twee ellendelingen ; en die helsche klanken schenen inderdaad geene ongepaste uitdrukking te zijn van den duivelachtigen aard, dien Legree hun toeschreef.

— Maar, meester, Tom en Miss Cassy hebben met hun beiden Lucy's mand gevuld. Ik geloof wel dat het gewicht er haast zijn zal.

— Ik weeg, zegde Legree met nadruk.

Beide drijvers lieten wederom hun duivelachtig gelach hooren.

— En dus heeft Miss Cassy haar dagwerk gedaan ? zegde Legree.

— Zij plukt als de duivel en al zijne engelen.

— Zij heeft ze allen in het lijf, geloof ik, zegde Legree ; en een woesten vloek uitbrakende, ging hij naar de weegkamer.

Langzaam kwamen de afgematte slaven en slavinnen de kamer in, en kruipende, maar met blijkbaren tegenzin, brachten zij hunne manden om gewogen te worden.

Legree teekende het gewicht aan op eene lei, waarop aan den kant eene lijst der namen was geplakt.

De mand van Tom werd gewogen en goedgekeurd, en hij bleef angstig staan kijken, hoe het zou gaan met de vrouw die hij geholpen had.

Waggelende van zwakheid kwam zij aan en zette hare mand neder. Deze had het volle gewicht, gelijk Legree nu wel zag ; maar zich zeer vergramd veinzende, zegde hij :

— Wat, gij lui beest, alweer te kort ? Ga daar op zijde, gij zult spoedig wat krijgen.

De vrouw zette zich kermende van wanhoop op den grond neder.

Zij, die miss Cassy genoemd was, kwam nu voorwaarts en gaf met trotsche achteloosheid hare mand over. Toen zij dit deed, zag Legree haar met een honenden, maar toch onrustig uitvorschenden blik in de oogen.

Zij zag hem met hare zwarte oogen sterk aan, bewoog even hare lippen en zegde iets in het fransch. Wat het was verstond niemand ; maar Legree's gezicht nam terstond eene duivelachtige uitdrukking aan, en hij hief de hand half op, als om haar eenen slag te geven, een gebaar, dat zij met eenen blik van fiere minachting beantwoordde, waarna zij zich omkeerde en heenging.

— En nu, gij Tom, kom hier, zegde Legree. Ik heb u al gezegd, dat ik een kerel als gij niet voor het gewone werk had gekocht. Ik heb het plan u te bevorderen en een drijver van u te maken, en van avond moogt gij wel eens beginnen om er den slag van te krijgen. Neem die meid mede en geesel haar, gij hebt het dikwijls genoeg gezien, om te weten hoe.

— Ik verzoek meester om verschooning, antwoordde Tom. Ik hoop dat meester mij daar niet aan zal zetten. Dat is iets waaraan ik niet gewoon ben, ik heb het nog niet gedaan, en ik kan het ook niet doen, het is mij onmogelijk.

— Gij hebt kans om nog een aantal dingen te moeten leeren, waarvan gij nog nooit geweten hebt, eer ik met u gedaan heb, zegde Legree, en eene lederen zweep opnemende, gaf hij Tom een fellen slag over de wang, gevolgd door eene hagelbui van slagen, waar hij maar kon raken.

— Daar, zegde hij, ophoudende om te rusten, zult gij mij nu nog zeggen dat gij het niet doen kunt ?

— Ja, meester, antwoordde Tom, het bloed afvegende, dat langs zijn gezicht droop. Ik ben gewillig om te werken, nacht en dag en zoolang er leven en adem in mij is ; maar dit kan ik niet denken dat goed is om te doen ; en, meester, ik zal het nooit doen, nooit.

Tom had eene bijzonder zachte stem en eerbiedige manieren, waardoor Legree het denkbeeld had opgevat, dat hij lafhartig en gemakkelijk te dwingen zou zijn. Toen hij deze woorden sprak, liep er een schok van verbazing in het rond ; de arme vrouw sloeg hare handen samen en zegde : O Heere ! en allen zagen onwillekeurig elkander aan en hielden den adem in, als om zich vast te zetten tegen den storm die nu moest uitbarsten.

Legree keek eerst verbijsterd en versuft, maar daarop barstte hij los.

— Wat, gij vervloekt zwart beest, zegt gij mij dat gij het niet goed acht, te doen wat ik zeg ? Wat behoeft gij, vervloekt vee, er over te denken wat goed is ? Daar zal ik een eind aan maken. Wat denkt gij wel dat gij zijt ? Misschien houdt gij u zelven voor een gentleman, meester Tom, om uwen meester te zeggen wat goed is en wat niet. Gij wilt dus zeggen dat het verkeerd is die meid te geeselen ?

— Zoo denk ik, meester, antwoordde Tom. Het arme schepsel is ziek en zwak ; het zou ronduit wreedheid zijn ; en dat is iets dat ik nooit doen zal of aan beginnen wil. Meester, als gij mij wilt dood slaan, doe het ; maar mijne hand op te heffen tegen iemand hier, dat zal ik nooit ; ik wil liever sterven.

Tom sprak met eene zachte stem ; maar met eene vastberadenheid, waarin men zich niet vergissen kon. Legree beefde van woede ; zijne groenachtige oogen fonkelden, en zelfs zijne bakkebaarden schenen van woede te krullen ; maar gelijk een tijger, die eene poos met zijn slachtoffer speelt eer hij het verscheurt, bedwong hij zijne neiging tot dadelijk geweld, en overlaadde hij zijnen weerspannigen slaaf met bitteren spot.

— Wel zoo, hier is een vrome hond onder ons zondaren afgedaald ! een heilige, een gentleman en niets minder, om ons zondaren over onze zonden te onderhouden ! Een machtig schepsel moet hij zijn ! Hier, gij schavuit, die u zoo vroom wilt houden, hebt gij dan nooit uit uwen bijbel gehoord : Dienstknechten, zijt uwe heeren gehoorzaam ? Ben ik uw meester niet ? Heb ik niet twaalf honderd dollars klinkende munt betaald voor alles wat er in uw oud vervloekt zwart vel steekt ? Zijt gij de mijne niet met lichaam en ziel ? Zeg mij dat ! zoo besloot hij, Tom een geweldigen schop met zijne zware laars gevende.

Zelfs in de diepte van zijn lichamelijk lijden, door woest dierlijk geweld onderdrukt, wekte deze vraag een gevoel van zegevierende blijdschap in het gemoed van Tom. Hij richtte zich eensklaps op, en ernstig naar den hemel ziende, terwijl tranen en bloed ondereengemengd over zijn gezicht vloeiden, riep hij uit :

— Neen, neen, mijne ziel is uw eigendom niet, meester. Die hebt gij niet gekocht, die kunt gij niet koopen. Die is gekocht en ook betaald, door Eenen, Eenen, die in staat is om haar te bewaren. Doe dus wat gij wilt, gij kunt mij niet schaden.

— Niet ? zegde Legree smalende. Dat zullen wij eens zien. Hier, gij Sambo en Quimbo, geeft dien hond zulk een pak, dat hij het in geene maand te boven is.

De twee reusachtige negers grepen, met eene valsche duivelachtige blijdschap in hun gezicht, den armen Tom aan. De arme vrouw gilde van angst, en allen stonden onwillekeurig op, toen hij, zonder zelfs eenigen tegenstand te bieden, werd weggesleept.

VIER-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

GESCHIEDENIS DER QUADRONE.

Het was laat in den nacht, en Tom lag kermende en bloedende alleen in eene verlaten kamer van het machienhuis, tusschen gebroken stukken van het machienerie, hoopen bedorven katoen en andere onbruikbare dingen die daar verzameld waren.

De nacht was koel en vochtig, en de dompige lucht wemelde van muskieten, die de rustelooze marteling zijner wonden nog vergrootten, terwijl een brandende dorst, eene kwelling boven al het andere, de maat van zijn lichaamslijden ten uiterste toe vulde.

— O goede Heer, zie toch neder ! Geef mij de overwinning, geef mij de overwinning over alles ! bad de arme Tom in zijne ellende.

Een voetstap trad achter hem binnen en het licht van eenen lantaarn scheen hem in de oogen.

— Wie is daar ! O, om 's Heeren wil en uit barmhartigheid, geef mij toch wat water !

Cassy, want zij was het, zette den lantaarn neer, schonk water uit eene flesch, beurde zijn hoofd op en gaf hem te drinken. Nog een beker en nog een, ledigde hij met koortsige gretigheid.

— Drink zooveel gij lust, zegde zij. Ik wist wel hoe het wezen zou. Het is de eerste maal niet, dat ik des nachts uit ben, om zulken als gij water te brengen.

— Dank, Missis, zegde Tom, toen hij genoeg gedronken had.

— Noem mij niet Missis. Ik ben eene ellendige slavin, evenals gij, nog lager dan gij ooit worden kunt, zegde zij met bitterheid. Maar nu, vervolgde zij, naar de deur gaande en eene kleine stroomatras binnensleepende, waarover zij linnen doeken, met koud water bevochtigd, had gelegd, beproef nu om u hierop te rollen, arme man.

Stijf van wonden en kneuzingen, had Tom lang werk om deze beweging ten uitvoer te brengen ; maar toen hij dit gedaan had, voelde hij eene groote verlichting, door het koele linnen tegen zijne wonden.

De vrouw, die door langen omgang met de slachtoffers van woeste wreedheid met velerlei middelen tot verzachting en genezing bekend was geworden, legde vervolgens op de wonden nog andere toebereidselen, waardoor de pijn weldra nog meer werd verminderd.

— En dat is nu het beste wat ik voor u doen kan, zegde de vrouw, toen zij zijn hoofd op eene rol bedorven katoen had gelegd, om hem tot kussen te dienen.

Tom dankte haar nogmaals. En de vrouw zette zich voor hem op den grond, trok hare knieën op, sloeg hare armen daarom heen, en bleef hem zoo met een gezicht vol bitter verdriet zitten aanzien. Haar hoed was achterover geschoven en hare lange, golvende lokken zwierden om haar vreemd en treurig gelaat.

— Het baat niet, arme man ! barstte zij eindelijk uit, het baat tot niets, wat gij hebt willen doen. Gij zijt braaf en dapper geweest, gij hadt het recht op uwe zijde, maar het is alles nutteloos ; gij kunt er niet tegen worstelen. Gij zijt in des duivels banden ; hij is de sterkste en gij moet het opgeven.

Opgeven ! Hadden menschelijke zwakheid en lichaamspijn hem dit niet reeds vroeger toegefluisterd ? Tom maakte eene beweging van schrik, want die verbitterde vrouw, met hare wilde oogen en treurige stem, kwam hem voor als de vreeselijke verzoeking, waartegen hij geworsteld had.

— O Heere, Heere ! kermde hij. Hoe kan ik het opgeven ?

— Het baat niet of gij den Heer aanroept, sprak de vrouw. Alles is tegen ons, hemel en aarde. Alles drijft ons naar de hel. Waarom zouden wij niet gaan ?

Tom sloot zijne oogen en beefde van die schrikkelijke woorden.

— Gij ziet wel, hervatte de vrouw, gij weet er niets van, ik weet het. Ik ben hier vijf jaren geweest, met lichaam en ziel onder den voet van dien man, en ik haat hem, gelijk ik den duivel haat. Hier zijt gij op eene eenzame plantage, tien mijlen van elke andere, in de moerassen ; geen blanke is hier die het zou kunnen getuigen, als gij levend verbrand werdt of gevild, of bij duimen in stukken gekapt, of voor de honden geworpen, of opgehangen of dood gegeeseld. Er is geene wet hier van God of menschen, die u of iemand van ons het minste goed kan doen ; en die man, er is niets op de wereld, waartoe hij te goed is. Ik zou iemand de haren te berge kunnen doen rijzen en de tanden doen klapperen, als ik vertelde wat ik hier gezien en geweten heb ; en tegenstand baat niet.

(Wordt voortgezet.)